

نفس زکیه:

یک نفر یا دو نفر؟

در باب نشانه های ظهور ، بعضی از نشانه ها از اهمیت ویژه ای برخوردارند، به خصوص آن هایی که در سال ظهور رخ می دهند. یکی از نشانه های مهم ظهور ، قتل نفس زکیه قبل از ظهور امام زمان (عج) و نزدیک ظهور ایشان می باشد که در تعدادی از احادیث به عنوان یکی از نشانه های حتمی نام برده شده است. نکته ای مهمی که درباره ای نفس زکیه وجود دارد ، اهمیت فراوان شناخت اوست. زیرا فاصله ای شهادت وی تا ظهور امام زمان بر طبق بعضی از روایات بیش از ۱۵ شب نیست. اما نکته ای که در این میان وجود دارد و در وبلاگ ها و وب سایت های مهدویت بارها به بحث گذاشته شده است ، وجود احادیث ظاهراً متناقض در مورد نفس زکیه است. این سوال که آیا تناقضی در روایات وجود دارد یا نفس زکیه نام دو نفر با ویزگی های متفاوت است مطلبی است که قرار است در این مقاله مورد بررسی قرار گیرد. حال که به اهمیت شناخت نفس زکیه پی بردیم ، به بررسی روایات درباره ای ایشان می پردازیم.

روایات متعددی در مورد نفس زکیه در متون دینی ما وجود دارند که بعضی از آن ها عبارتند از:

- در احادیث معدود، اما معتبری محل شهادت نفس زکیه در نجف کوفه بیان شده است:

((قتل نفس زکیة بظهر الكوفة في سبعين من الصالحين)).(الإرشاد للمفید ص ۳۳۶ و البخار: ۲۱۹/۵۲)

ترجمه:

((کشته شدن انسانی پاک در پشت کوفه (منظور نجف است) به همراه هفتاد نفر از نیکوکاران)) که این حدیث در باب نشانه های ظهور بیان شده است. ظاهراً در بعضی از احادیث به جای ظهر الكوفة از نجف الكوفة استفاده شده است.

در دسته ای دیگری از احادیث محل شهادت نفس زکیه در حجاز (مکه) و بین رکن و مقام ذکر شده است:

((رواية طويلة عن أبي بصير عن الإمام الباقر عليه السلام قال: (يقول القائم لاصحابه: يا قوم إن أهل مكة لا يريدونني ولكنني مرسل إليهم لأحتاج عليهم بما ينبغي لمثلى أن يحتاج عليهم. فيدعونه رجالاً من أصحابه فيقول له: إمض إلى أهل مكة فقل: يا أهل مكة أنا رسول فلان إليكم ، وهو يقول لكم: إنا أهل بيت الرحمة ، ومعدن الرسالة والخلافة ، ونحن ذرية محمد صلى الله عليه وأله وسلامة النبيين ، وإننا قد ظلمنا واضطهدنا وقهرنا ، وابتز منا حقنا منذ قبض نبينا إلى يومنا هذا ، فنحن نستنصركم فانصرونا . فإذا تكلم الفتى بهذا الكلام ، أتوا إليه فذبحوه بين الركن و المقام ، وهي النفس الزكية . فإذا بلغ ذلك الإمام قال لأصحابه: أما أخبرتكم أن أهل مكة لا يريدوننا ! فلا يدعونه حتى يخرج ، فيهبط من عقبة طوى في ثلاثة عشر رجالاً ، عده أهل بدر ، حتى يأتي المسجد الحرام فيصلى عند مقام إبراهيم أربع ركعات ، ويستند ظهره إلى الحجر الأسود ، ثم يحمد الله ويثنى عليه ، ويذكر النبي صلى الله عليه وأله ویصلی علیه ، ویتكلم بكلام لم یتكلم به أحد من الناس)). (البخار: ۳۰۷/۵۲).

گزیده ای از روایت فوق:

در فاصله ای بسیار اندکی قبل از ظهور امام زمان (عج) ، یکی از سادات (نفس زکیه) که بعضی از روایات او را سید حسنی نامیده اند، آخرین آمادگی ها و اتمام حجت ها را با مسلمانان و به خصوص مردم مکه می نماید ، اما مکیان او را در بین رکن

و مقام (که محل حرامی است) به شهادت می رسانند. بعد از وقوع این حادثه و در مدت بسیار کوتاهی بعد از آن ، امام زمان ظهور می کنند و دنیا را پر از عدل و داد می نمایند. (انشالله)

قال رسول الله (ص):(إِنَّ الْمَهْدِيَ لَا يُخْرِجُ حَتَّىٰ تُقْتَلَ النَّفْسُ الْزَكِيَّةُ غَضْبٌ عَلَيْهِمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ وَمِنْ فِي الْأَرْضِ ، فَأَتَى النَّاسُ الْمَهْدِيَ فَزَفَّوْهُ كَمَا تُزَفُّ الْعَرَوْسَ إِلَى زوجها لِيَلَهُ عَرْسَهَا ، وَهُوَ يَمْلأُ الْأَرْضَ قَسْطًا وَعَدْلًا ، وَتُخْرِجُ الْأَرْضَ نِباتَهَا وَتُمْطِرُ السَّمَاءَ مَطْرَهَا ، وَتَنْعَمُ أُمَّتِي فِي وَلَا يَتَهَمُّ لَمْ تَنْعَمْهَا قَطُّ)). (ابن حماد ص ۹۳ و ابن أبي شيبة: ۱۵/۱۹۹)

ترجمه:

هماناً مهدی (عج) ظهور نمی کند تا این که نفس زکیه (انسان پاک) شهید شود ، هنگامی که نفس زکیه شهید شود ، هر که در آسمان و هر که در زمین است بر آن ها (مردم مکه) خشمگین می شود، پس مردم به سوی مهدی می آیند و بر او وارد می شوند ، همانگونه که عروس در شب عروسی بر شوهرش وارد می شود . و او زمین را از عدل و داد پر می کند ، و زمین گیاهانش را خارج می کند و آسمان بارانش را می بارد ، و امتن از ولایت او بهره مند می گردد ، به نحوی که هرگز مانند آن را ندیده بود.

قال الباقر(ع):(لیس بین قیام القائم(ع) و قتل النفس الزکیه اکثر من خمس عشر لیله.)

ترجمه:

بین ظهور مهدی(ع) و کشته شدن نفس زکیه، بیش از پانزده شبانه روز فاصله نیست.

همان طور که ملاحظه فرمودید ، در مورد محل شهادت نفس زکیه دو نوع روایت وجود دارد.حال کدامیک از آن ها صحیح است؟ پاسخ ما این است که به احتمال قریب به یقین هر دو گروه روایات درست هستند و نفس زکیه در واقع لقی برای دو نفر است. برای این ادعا دلایل وجود دارند که مهمترین آن ها عبارتند از:

۱- هر دو دسته ای روایات از نظر منابع ، مستندات و دلالت بسیار قوی هستند و تقریباً نادیده گرفتن هر کدام از آن ها غیر ممکن است.

۲- اگر از دید دستور زبان عربی به روایات دقت کنیم ، می بینیم که کلمه ای (نفس زکیه) به تنها ی و به شکل تنوین دار و بدون حضور (ال) یک اسم نکره است و معنای آن یک انسان پاک می باشد. که این انسان هر شخص پاکی می تواند باشد و شخص خاصی مد نظر نیست. بنابر این در روایات گروه اول که شهادت نفس زکیه را در کوفه می دانند شخص خاصی مد نظر نیست ، بلکه یک انسان پاک مد نظر است. (بعضی از محققین مانند شیخ علی کورانی ، این نفس زکیه را شهید آیت الله سید محمد باقر صدر می دانند ، اما بعد از شهادت آیت الله سید محمد باقر حکیم در سال های اخیر در نجف کوفه ، محققین زیادی ایشان را نفس زکیه ای مذکور می دانند ، زیرا هم از حیث محل شهادت و هم از نظر تعداد شهدای همراه (شامل کشته شدگان آنی و کشته شدگان در بیمارستان) با روایت مذکور تطابق بسیار زیادی دارد.)

۳- در دسته ای دیگری از روایات که محل قتل نفس زکیه را در مکه و بین رکن و مقام می دانند ، عمده ای از عبارت (النفس الزکیه) یا انسان پاک استفاده شده که به دلیل وجود (ال) معرفه بوده و به نظر می رسد که منظور از آن شخصی ویژه و با شرایط ویژه ای است . نفس زکیه ای مذبور احتمالاً شخص بسیار مهمی است و به احتمال زیاد او نفس زکیه ای اصلی است که جزء نشانه های حتمی ظهور می باشد. کما اینکه در یکی از روایات از فاصله ای پانزده شبی شهادت وی تا ظهور امام سخن به میان آمده است و این مطلب احتمالاً اهمیت شهادت وی را می رساند.

بنابراین به نظر می رسد که دو نفس زکیه ای متفاوت در نشانه های ظهور وجود دارند که شناختن صحیح آن ها انشالله می تواند ما را در درک بهتر شرایط عصر ظهور یاری نماید.

خادم الامام- وعده صادق

[/http://www.alvadossadegh.com/fa](http://www.alvadossadegh.com/fa)